

Skolevæsenet, var det paa dette Punkt. Det var en Deling for neben og ikke en Tilføining for oven eller Forsættelses-skoler, som Staten maatte sørge for, idet der nemlig Intet var i Veien for, at en stor Del af Landets Børn, der henvises til Almue-skolerne, kunde faae de fornødne Kundskaber og Færdigheder i disse, naar man fritog dem for at lære de mindste Børn at læse, skrive og regne, og derfor forekommer det mig ogsaa, at de, der staa paa samme Standpunkt som det allerede Mindretal, med hvilket vi forhandlede igaar, særlig burde glæde sig paa Mødrenes Begne over, at man nu skrider til Oprettelse af Forskoler; thi disse oprettes egentlig for at opfylde Mødrenes forsømte Pligt. Jeg skal gjerne indrømme, at mange Mødre, som gaa paa Arbejde, ikke formaa at opfylde disse Pligter, og fremdeles indrømme, at Undervisningen ikke hidtil har været saa god, at alle Mødre ere i Stand til at opfylde en saadan Pligt; men det, Forskolerne skulle gjøre, burde egentlig udrettes i Hjemmet, og for at høre paa, at det ikke sfer, ligesom ogsaa for at sætte Kommuneskolerne i Stand til at udrette noget mere end hidtil og føre Børnene noget videre frem i Kundskaber og Færdigheder, er det, at denne Adskillelse mellem Kommuneskole og Forskole er nødvendig. Idet jeg nu gaar over til de forskjellige Ændringsforslag, Udvalgets Flertal har stillet, skal jeg gjøre opmærksom paa, at de, som det vil skjønnes, ikke staa i nogenjomhelst principiel Modstrid med Lovforslaget, idet vi med Glæde ere gaaede ind paa Regjeringens Forslag og kun have forsøgt dels at klargjøre, dels at udvide dette eller, om jeg saa maa sige, supplere det med adskillige Bestemmelser, med Hensyn til hvilke vi dog tro det rettere, at de findes i Loven, end at de overlades til Administrationens Afgjørelse. Den første nye Paragraf, som vi foreslaa sat i Stedet for § 4, altsaa § a., indeholder imidlertid foruden Navnene paa de to Slags Skoler en Bestemmelse, som er en Afvigelse fra Regjeringens Forslag, men ingenlunde i noget Hovedpunkt. Vi holde nemlig fast paa, at Forskolen kun bør omfatte to Aargange af Børn og det af den Grund, at vi tro, at det ikke vil være let, navnlig for den uøvede Forskolelærerinde eller Lærer — vi tænke os helst en Lærerinde og have derfor sat Lærerinden foran Læreren, da Kvinden er bedst skikket til at oplære Børn i den Alder — at afskaffe flere end 2 Aargange af Børn, af hvilke de maa stave med nogle, medens andre

skrive, saa at de maa veje mellem de to Grupper. Jeg tror, at det i høi Grad vil lette Undervisningen i Forskolen, at den kun beregnes paa 2 Aargange af Børn. Det forekommer os ogsaa at være temmelig længe at holde Børnene indtil det 10de Aar i en saadan rent elementær Skole. Følgen deraf vilde blive, at de i Reglen ikke vilde kunne optages i ældste Klasse før ved det 12te Aar, og da Fabrikloven tillader at benytte Børn til Arbejde allerede fra det 10de Aar, vilde det være et stort Baand paa Børnene af den fattige Arbejdsklasse paa Landet, dersom de ikke kunde faae nogen Fritagelse fra deres Skolepligt før det 12te Aar. Vi tro altsaa, det vil være rigtigt kun at bestemme Forskolen for 2 Aargange af Børn. Hvad Navnet „Kommuneskole“ angaar, er det jo brugt i alle Kjøbstæder og kan akkurat ligesaa godt bruges paa Landet. Bestemmer man sig hertil, vil man dog maaffe lade det aldeles upassende Navn, som man har behaget at give den offentlige Skole paa Landet, nemlig „Statskole“, fare. Det er virkelig ikke Staten, der holder disse Skoler, men Kommunen. Vi have fremdeles anset det for rigtigt at tilføie netop af Hensyn til de Beretninger og Betænkninger, som gjennem Ministeriet ere bleve os meddelte, at Antallet af Forskoler ingenlunde behøver at svare til Antallet af Kommuneskoler, idet man ikke har fundet det nødvendigt, at der for hver Kommuneskole ogsaa indrettes en Forskole, og heller ikke kan have Noget imod, at der bliver flere Forskoler end Kommuneskoler. Jeg tror, at Reglen vil blive det Sidste; thi Forskolerne bør indrettes navnlig under Hensyn til Afstandene fra de smaa Børns Hjem, og det er nødvendigt, at der gjøres nogen Forskjel paa de forskjellige Ægne af Landet. I de større Landsbyer kan man maaffe nøies med een Forskole, og der kan saa efter en følgende Paragraf Børnetallet voge til 30, ja henimod 40, medens man andre Steder søger at faae Børnene underviste i Grupper paa 10, 12, 14, eller hvorledes det kan falde, og for en billig Penges af en eller anden dertil skikket Person. Fremdeles har Udvalgets Flertal fundet det rigtigt i § b. at bestemme, at Forskolerne skulle være oprettede inden en ikke altfor lang Frist, idet vi frygte, at, naar det trækkes i Langdrag, skal det gaa med denne Lov som med Anordningen af 1814, at Bestemmelserne deri mange Steder slet ikke komne til Udførelse. Dog have